

dliště a podrobovati se jeho opatřením ve společné domácnosti, jakož i zástupčí moc manželova. Rozvedená manželka nepozbývá však jména a stavovských práv manželových, i po rozvodu trvá manželství dále, jsouc dočasně suspendováno pouze ve příčině manželského společenství, kdežto ohledně ostatních vztahů zůstává zachováno, tedy zejména také ohledně zachovávání manželské věrnosti. Proto odvolací soud právem považoval dovolatelčino cizoložství za její zavinění na rozluce, to tím odůvodněněji, čím pochopitelněji jím byla stížena možnost opětného obnovení přerušného společenství manželského, tedy čím pronikavěji takovým cizoložstvím zasažena byla podstata dosud trvajícího manželství. Taková okolnost ničivá nemohla zůstatí nepovšimnuta rozlukovým soudem, zkoumajším z úřední povinnosti s hlediska zavinění na rozluce všechny okolnosti, které přispěly ke zrušení dosud trávajícího manželstva (srovnej plenární rozhodnutí ze dne 29. března 1927, Pres. 649/26, čís. sb. 6936).

Čís. 6938.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

Pokud nepozbyl společník oprávnění k žalobě podle §u 41 zák.

Po zákonu není přípustno prosté jednostranné vystoupení společníka ze společnosti.

(Rozh. ze dne 29. března 1927, Rv I 1107/26.)

Žalobkyně domáhala se na žalované společnosti s r. o., by usnesení valné hromady společnosti ze dne 20. června 1924 byla prohlášena zmatečnými, ježto žalobkyně nebyla k valné hromadě dne 20. června 1924 řádně pozvána a na ní zastoupena, ač byla tehdy společnicí. *Procesní soud první stolice* uznal podle žaloby mimo jiné z těchto důvodů: Žalující strana je k žalobě oprávněna, neboť byla a je společnicí žalované firmy. Její vystoupení z prodejního sdružení neznamená vystoupení ze společnosti. Prodejní sdružení zakládá se na zvláštní smlouvě, která není součástíkou společenské smlouvy žalované společnosti. Okolnost, že podnik žalované firmy byl prodán a že závod se vede na účet kupců, nevylučuje oprávněnost žalující strany, neboť v době podání žaloby koupě ještě nebyla ujednána a není konečně ani ještě dnes provedena, žalující strana trvá ještě jako dříve a v obchodním rejstříku je zapsán jako jediný veřejný společník její Sigmund P., který konečně si vyhradil také nároky a zejména i společenský podíl na žalované firmě. Žalující strana je proto oprávněna pokračovati v podané žalobě, neboť by nebylo tu podmětu, který by na její místo mohl do sporu vstoupiti. Žalující straně přísluší proto právo, býti zvanu ke schůzím žalované společnosti a míti na nich účast. K oprávnění k žalobě nežádá se dle zákona nějaký hmotný zájem, postačí porušení zákonných anebo smluvních práv společníka. Zejména dlužno zdůrazniti, že ani zákon, ani smlouva z 11. března 1919 neznají jednostranné vyloučení společníka, kteréž stanovisko odůvodněno jest ustanovením §u 50 č. 4 cit. zák. (vide Bílý: Společnost s ručením obmezeným stránka 238).

O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Co se týká otázky aktivní legitimace k žalobě, dostačí, aby se zamezilo opakování, poukázati na případné důvody prvního soudu a k nim jen dodat, že pro posouzení této otázky jest zcela lhostejno, které fyzické osoby jsou hmotně interesovány na dalším trvání firmy, která dle bezvadných zjištění prvního soudu toho času fakticky podle obsahu obchodního rejstříku trvá, na čí účet tedy se provádějí obchody firmy. Pro otázku trvání firmy, tedy též pro otázku aktivní žalobní legitimace, přichází jen v úvahu, zda obchody se provozují ještě pod jménem této firmy a zda tato firma podle toho jest ještě zapsána v obchodním rejstříku. Ve věci samé jest uvéstí oproti vývodům odvolacím toto: Není správným, že rozhodnutí sporu závisí na zodpovědění otázky, zda žalovaná a jí, jakož i přídelnými lnu založený prodejní svaz jsou dvěma různými právními podmíněty a zda při předpokladu jednotného právního podmínětu by vystoupení z prodejního svazu mělo samo sebou za následek vyloučení z firmy »Vereinigte Flachspinnereien Gesellschaft m. b. H.«. Rozhodnou jest otázka, zda žalující firma v době valné hromady žalované, dne 20. června 1924, byla společnicí žalované společnosti, zda byla jako taková řádně k valné hromadě povolána a zda při valné hromadě byla zastoupena. Neboť, byla-li žalobkyně v době valné hromady ještě společnicí a nebyla-li v §u 38 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. stanoveným způsobem, t. j. podle §u 18 společenské smlouvy rekomandovaným dopisem pozvána k valné hromadě a při této též nezastoupena, nemohla se státi platná usnesení. Jest nesporno, že žalobkyně k valné hromadě dne 20. června 1924 nebyla pozvána, a prvý soud bezvadně zjistil, že žalobkyně o valné hromadě 20. června 1924 ani z jiné strany se nedověděla a následkem toho též při valné hromadě nebyla zastoupena. Byla-li tedy žalobkyně dne 20. června 1924 ještě společnicí, jsou usnesení při této valné hromadě zmatečnými a žalobkyně jest podle §u 42 druhý odstavec cit. zák. oprávněna požadovati, by tato usnesení byla prohlášena za zmatečná. Že však žalobkyně dne 20. června 1924 byla společnicí, vyplývá z této úvahy. Že žalobkyně byla právoplatně ze společnosti vyloučena (§ 66 cit. zák.), žalovaná vůbec netvrdila. Odvolává se toliko na to, že žalobkyně, prohlásivši v dopisu ze dne 3. ledna 1923, že z »prodejního svazu« vystupuje, vystoupila též ze společnosti. Zákon o společnostech s r. o., jež představují jmění účelové, nezná však ani prohlášení o výstupu, ani vystoupení z takové společnosti. Změna v osobě společníků může se státi jen přenesením obchodního podílu — ať již s vůlí, nebo proti vůli společnosti (§§ 76, 77 cit. zák.), t. j. přenesením sumy jednotlivých oprávnění, jež plynou pro společníka z této jeho vlastnosti (§§ 75, 76 cit. zák.). Takové přenesení obchodního podílu vyžaduje notářského spisu, a žalobkyně nemohla tedy bez výslovného notářského prohlášení, týkajícího se přenesení obchodního podílu, přestati býti společnicí. Její písemné prohlášení o výstupu z »prodejního svazu« ať již se vykládá v tom neb v onom smyslu, jest tedy ohledně žalované společnosti bez jakéhokoliv právního účinku a žalobkyně jest oprávněna požadovati, by usnesení při valné hromadě ze dne 20. června 1924 byla prohlášena

za zmatečná. Otázka, zda »prodejní svaz« a žalovaná společnost s r. o. představuje jednotnou právní osobu čili nic, může zde plně býti po-
minuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci shledává žalovaná společnost především v tom, že odvolací soud nevyhověl námitce nedostatku aktivní legitimace žalující firmy k žalobě. Dovolatelka upírá žalobkyni tuto legitimaci proto, poněvadž noví majitelé firmy, jak prý prokázáno, při převzetí závodu odepřeli převzítí také nároky firmy Antonín H. a synové proti žalované a přenechali další vedení sporu inž. P-ovi, takže by byl jen on oprávněn pokračovati ve sporu a to jen ve vlastním jméně a nikoli jako dřívější majitel žalující firmy a v jejím jméně. Než odvolací soud právem tuto námitku neshledává důvodnou. V podrobnostech stačí poukázat ke správným v podstatě důvodům napadeného rozsudku, k nimž vzhledem k vývodům dovolání dodati jest ještě toto: Žalobu podala firma Antonín H. a synové, přádelna lnu v K. I kdyby bylo správným, že za sporu přešla firma se závodem (čl. 23 obch. zák.) na jiné majitele, ač nižší soudy zjišťují, že konečná smlouva nebyla ještě podepsána, že se sice podnik vede na účet kupců, že však Sigmund P. musí býti ještě ve věcech podniku vyrozumíván a firmu podepisuje, a že si vyhradil všechny nároky proti žalované — neměl by tento převod procesuálního významu. V poměru firmy na venek nenastala vůbec žádná změna. Zdali snad v poměru vnitřním byly změny obmyšleny a zda nabyly již určitějších forem, pokud se týče, zda byly do jisté míry již uskutečněny, jest pro spor zcela nerozhodno. Ve věci samé nutno míti na zřeteli, že žaloba směřuje jen k tomu, by byla prohlášena zmatečnými určitá usnesení valné hromady ze dne 20. června 1924 z důvodu, že žalující firma nebyla k této valné hromadě pozvána způsobem, výtčeným v zákoně i ve společenské smlouvě (§ 41 čís. 1 zákona ze dne 5. března 1906, čís. 58 ř. z.), pokud pak jde o usnesení, jimiž byla změněna společenská smlouva, také proto, že tato usnesení nebyla osvědčena notářem (§§ 41 čís. 2 a § 43 téhož zákona). V posléz uvedeném směru bylo zjištěno a plyne také z přílohy čís. 7 orig., že usnesení o změně společenské smlouvy, učiněná na valné hromadě dne 20. června 1924, byla notářsky osvědčena a není tato okolnost již předmětem dovolání. Nejde tudíž o nic jiného, než zda žalující firma měla býti k uvedené valné hromadě pozvána, a, pak-li ano, zda se tak stalo způsobem, jak jej upravují společenská smlouva a zákon (§ 18 smlouvy a § 38 zák. čís. 58/1906), pokud se týče, zda se snad žalobkyně, i kdyby nebyla bývala řádně pozvána, přes to nesúčastnila valné hromady a neodporovala usnesením (§ 38 odst. 4 zák.). Že žalobkyně na valnou hromadu ze dne 20. června 1924 vůbec pozvána nebyla a že o ní ani jinak nezvěděla a že při valné hromadě nebyla zastoupena, bylo jednak doznáno, jednak zjištěno. Zbývá tedy jediná otázka, zda měla žalob-

kyně nárok, aby byla pozvána k valné hromadě. Tomu tak bylo, byla-li v době svolání valné hromady společníci žalované společnosti. Že žalobkyně dne 20. června 1924 byla a společníci, dovodil správně již odvolací soud a stačí i tu poukázati ku správným důvodům napadeného rozsudku, které nebyly nijak vyvráceny vývody dovolání. Dovolatelka tvrdí ovšem, že žalující firma přestala býti společníci, prohlásivši dopisem ze dne 3. ledna 1923, že vystupuje z prodejního svazu, čímž prý vystoupila i ze společnosti, neboť prodejní svaz a společnost jsou prý jednotnou organizací, kteréžto vystoupení bylo společností vzato na na vědomí na valné hromadě dne 20. června 1924 a tím stalo se účinným. Přípustnost vystoupení společníka ze společnosti snaží se dovolatelka dovoditi z §u 66 zák. čís. 58/1906, dle něhož prý možno kmenový kapitál společnosti snížit také vrácením kmenových vkladů společníkům, po případě i jen jednotlivým. Vrácení kmenového vkladu jednotlivému společníku obsahuje prý však jeho výstup ze společnosti, neboť bez vkladu nemůže býti nikdo společníkem. A tu prý dostačí prohlášení společníka, že žádá vrácení vkladu nebo, což prý je totéž, že vystupuje ze společnosti. Než zákonné ustanovení, k němuž dovolatelka poukazuje, pojednává o vyloučení společníka, který nesložil včas kmenový vklad, a na případ souzený nedopadá. Měla-li však dovolatelka na zřeteli předpis §u 54 druhý odstavec zákona, jak by se dle obsahu jejích vývodů zdálo, přehlídí, že zákon i při snížení kmenového kapitálu vrácením kmenových vkladů nedopouští vrácení celého vkladu, nýbrž, že stanoví určité minimum, které musí zůstatí nedotčeno (§ 54 odst. 3 zák.). Tím však padají i důsledky, které dovolatelka odvozuje z domnělé přípustnosti vrácení celého kmenového vkladu. Po zákonu není přípustno prosté jednostranné vystoupení společníka. Právem tedy odvolací soud uvádí, že jest prohlášení žalobkyně o výstupu z prodejního svazu ze dne 3. ledna 1923, ať by se již vykládalo v tom neb v onom smyslu, bezvýznamné pro posouzení otázky, zda byla žalobkyně v rozhodné době společníci žalované společnosti, a že jest také zbytečno řešiti otázku, zda prodejní svaz a žalovaná společnost jsou jednotným právním útvarem. Vývody dovolání netřeba se tedy po této stránce vůbec zabývati. Byla-li však žalující firma společníci žalované společnosti a nebyla-li řádně pozvána k valné hromadě ze dne 20. června 1924, byla tím porušena společenská smlouva (§ 18) i zákon (§ 38), usnesení valné hromady jsou zmatečná a žaloba jest podle §u 41 čís. 1 zák. čís. 58/1906 odůvodněna.

Čís. 6939.

Bylo-li umluveno zaplacení dluhu v cizí měně, jest věřitel oprávněn domáhati se zaplacení pouze v této a nikoliv v tuzemské měně; jen dlužníku jest ponecháno, by zaplatil dluh, splatný v tuzemsku, v tuzemské měně podle hodnoty v době splatnosti.